

La COP21 obre una nova època en la lluita contra el canvi climàtic

Albert Punsola (/autor/albert-punsola-44)

Periodista

21/12/2015

París marca un abans i un després. El resultat de la cimera porta a un esquema de lluita contra el canvi climàtic amb vocació de llarga durada, que involucra tota la comunitat internacional, accepta diferents graus d'esforç per part dels actors, i crea un sistema de revisió periòdica de la implantació de les mesures.

Aquesta és la principal conclusió de la jornada de reflexió sobre la COP21 organitzada per l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic. L'acte va comptar amb la presència del conseller de Territori i Sostenibilitat, Santi Vila; el secretari de Medi Ambient i Sostenibilitat, Josep Enric Llebot; la directora general de Polítiques Ambientals Marta Subirà; i Iñaki Gil, responsable de mitigació de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic. La segona part es va desenvolupar amb una taula rodona moderada pel meteoròleg Francesc Mauri.

El conseller **Santi Vila** i el secretari de Medi Ambient i Sostenibilitat, **Josep Enric Llebot**, van remarcar el contrast entre la situació del 1997 -any en què es va establir el Protocol de Kioto- i el 2015. En aquell moment l'escepticisme era ben viu a les cimeres: encara es qüestionava, quan no es negava, la realitat científica del canvi climàtic per part d'algunes delegacions.

El conseller va parlar de "nova època" argumentant que "ara el problema no es discuteix i tampoc que es dubta de que tingui una causa humana". Aquest canvi també es posa de manifest **"en el qüestionament del model de progrés i del creixement vinculats als combustibles fòssils"**. La

percepció de "nova època" coincideix amb les [manifestacions del secretari general de Nacions Unides, Ban Ki-moon, al final de la cimera](http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=52802#.Vnfa8cqE1Bw). (<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=52802#.Vnfa8cqE1Bw>)

Revolució del segle XXI^{[1][SEP]}

En el nou escenari, segons Vila, "els estats continuen tenint molta importància, però ja no són l'únic referent; ara hi ha també el relat ciutadà, la **veu de la societat civil que incideix en l'agenda política** i aquesta és la **gran revolució del segle XXI**". La força coercitiva de l'opinió pública fa que "els governants no puguin presentar fulls de serveis lamentables i per tant s'ha acabat el temps de la impunitat".

El conseller també es va referir al fet que **el govern català havia tingut un paper molt actiu en la COP 21** en coherència amb les polítiques públiques que s'han fet a Catalunya durant les dues últimes dècades, tant en adaptació com en mitigació. Seguidament va resumir la valoració que el govern feia de la cimera en dues paraules: "molt positiva".

Una "arquitectura" que permet avançar

^{[1][SEP]} **Iñaki Gil**, responsable de mitigació de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic, va fer un dibuix precís de les grans fites aconseguides a París. Però sobretot va remarcar que tant important com els acords concrets és el fet que per primera vegada s'hagi establert "una arquitectura per anar avançant cap als objectius".

Aquesta arquitectura consta en primer lloc del [text de l'Acord](http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/spa/l09s.pdf)

(<http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/spa/l09s.pdf>). Aquest acord té, segons Gil, "**vocació de permanència**" i per modificar-lo caldria que s'arribés a un altre gran acord. Del document se'n deriva un **marc d'actuació i governança per a l'acció política i uns mecanismes de seguiment**. En conseqüència els països hauran d'informar de les seves actuacions. Ho hauran de fer cada 5 anys en un document que haurà de **rendir comptes dels avenços** en mitigació, adaptació, transferència de tecnologia, entre d'altres accions.

Un altre element clau de la nova arquitectura és que trenca la dicotomia entre "els països que fan i els països que no volen fer" que havia caracteritzat l'era de Kioto. Segons Iñaki Gil, "**a París ha nascut un compromís entre els països desenvolupats i els països en desenvolupament basat en un repartiment dels esforços**". Els primers assumeixen que han d'ajudar els segons sota el principi de "a més ajuda rebuda, més gran l'esforç en la lluita contra el canvi climàtic".

En definitiva, s'ha establert que hi ha uns **reptes comuns amb responsabilitats diferenciades a l'hora d'afrontar-los**. Les diferents parts (els països) hauran d'assumir aquestes responsabilitats "en funció de les seves capacitats i circumstàncies".

Finançament i cooperació

^{[1][SEP]} Per assumir el cost de les polítiques d'acció climàtica, els governs s'han compromès a treballar en un full de ruta per a augmentar el finançament. La primera fita és **mobilitzar 100.000 milions de dòlars de cara al 2020** i establir un nou objectiu que superi aquesta xifra més enllà del 2025.

L'Acord de París també estableix l'increment de la cooperació internacional per que fa a l'ús de tecnologies segures per al clima. La cooperació també es desenvoluparà en àmbits com els sistemes d'alertes i emergències en catàstrofes naturals. L'acord, però, no preveu compensacions per pèrdues i danys derivats dels fenòmens climàtics extrems, tal com havien reclamat els països més pobres. Aquest és un punt que obre una important discussió de cara al futur perquè la resiliència dels països menys desenvolupats és significativament menor.

És o no és vinculant l'acord?

^[1]^[SEP] Iñaki Gil va posar de manifest, en la seva anàlisi, que aquesta pregunta no té una resposta de blanc o negre. En principi, **una vegada els països hagin ratificat aquest acord, serà vinculant**. En altres paraules: estaran obligats a complir-lo. Però el matís més important és que "el nivell de vinculació de l'acord és el mínim en Dret Internacional". Segons Gil, "si s'hagués adoptat un protocol en lloc d'un acord, ens hauríem trobat amb un document més vinculant".

El motiu que no s'hagi establert un protocol és que els Estats Units no s'haguessin compromès. Aquest escenari no es podia permetre perquè hagués suposat tornar a l'esquema de Kioto. Cal recordar que els Estats Units es van negar a signar el Protocol de Kioto quan eren l'emissor més important de gasos d'efecte hivernacle. Avui ho és la Xina.

A efectes pràctics, **un comitè d'experts avaluarà cada 5 anys el contingut dels informes sobre les polítiques que hagin dut a terme els països**. Segons Iñaki Gil, **"l'incompliment no tindrà conseqüències punitives"**. La contrapartida positiva és que s'ha possibilitat per primer cop que 195 estats es comprometin en un objectiu comú i s'obliguin a lluitar contra el canvi climàtic.

El límit dels 2 graus^[1]^[SEP]

L'objectiu de l'Acord de París és que l'augment de temperatura mitjana global estigui per sota dels 2 °C i estableix que en qualsevol cas es faran esforços per no superar el 1,5 °C. Es tracta d'assolir el més aviat possible el màxim global d'emissions. Un cop s'arribi a aquest punt les estratègies s'hauran de centrar en assolir ràpides reduccions de les emissions.

Els països desenvolupats hauran de liderar els esforços de reducció d'emissions. Entre els instruments per aconseguir-ho, a banda dels plans nacionals d'acció climàtica, hi haurà els mecanismes de mercat, que actualment no són acceptats pels països amb règims bolivarians d'Amèrica Llatina. En qualsevol cas cada estat podrà decidir lliurement si utilitza o no aquests mecanismes.

Una valoració elevada

^[1]^[SEP] La taula rodona moderada per **Francesc Mauri** va sumar perspectives diverses sobre la cimera. Hi van participar: el secretari de Medi Ambient i Sostenibilitat, **Josep Enric Llebot**; la cap del departament de Medi Ambient i Canvi Climàtic d' **UNESA** (www.unesa.es/), **Cristina Rivero**; la responsable de l'àrea de Canvi Climàtic de Greenpeace, **Aida Vila**; la directora de la **Fundación Empresa y Clima** (www.empresaclima.org/), **Elvira Carles**; i l'antic responsable de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic, **Josep Garriga**.

El moderador va demanar als assistents que posessin una nota de l'1 al 10 per valorar el resultat de la COP 21 de París. La mitjana de les diferents qualificacions aportades es va situar en un **8,3**.

Josep Garriga va parlar d'èxit i d'avenç pel fet d'haver pogut involucrar tots els països i també perquè, a

diferència d'altres cimera, **"ningú ha volgut boicotejar l'acord sinó més aviat al contrari"**. En aquest sentit va subratllar la "gran tasca feta per la diplomàcia francesa". Elvira Carles va coincidir absolutament amb aquesta apreciació i va destacar la **"gran resposta social"** a la cimera i l'interès que ha suscitat en la gent jove i en els medis universitaris i empresarials.

Aida Vila va fer èmfasi en els propers reptes. Va dir que a partir d'ara caldria començar a pressionar la comunitat internacional per **"fer una transició energètica justa en la què no hi hagi perdedors"**. Un altre repte al que caldrà respondre és **"impulsar la solidaritat internacional amb els països més pobres que pateixen les conseqüències del fenòmens extrems"**.

Cristina Rivero va reclamar la necessitat "d'un full de ruta clar pel futur de cara als inversors privats" i d'utilitzar els mecanismes de mercat i del [carbon pricing](http://www.carbonpricingleadership.org/what/) (<http://www.carbonpricingleadership.org/what/>) per fer baixar les emissions.

Paper pels ens subnacionals ^[1]_{SEP}

Josep Enric Llebot va recordar que la COP 21 havia acollit nombrosos estats federats, regions i altres governs locals. En aquest context va subratllar la importància dels ens subnacionals i ho va exemplificar amb la col·laboració entre Catalunya i l'estat brasiler de Rio de Janeiro en una [iniciativa global d'adaptació a escala regional](https://www.theclimategroup.org/what-we-do/news-and-blogs/rio-de-janeiro-and-catalonia-launch-first-global-initiative-on-climate-adaptation-at-the-regional-level/). (<https://www.theclimategroup.org/what-we-do/news-and-blogs/rio-de-janeiro-and-catalonia-launch-first-global-initiative-on-climate-adaptation-at-the-regional-level/>)

Llebot també es va referir al fet que les polítiques derivades de l'Acord de París s'hauran d'implementar a través d'ens regionals i locals en diferent intensitat, segons el grau de descentralització de cada país.

Reptes per a un futur proper

^[1]_{SEP} L'Acord de París serà dipositat a la seu de Nacions Unides a Nova York i estarà a disposició de ser signat per les parts a partir del 22 d'abril de 2016. Entrarà en vigor quan 55 països que representin almenys el 55% de les emissions mundials l'hagin ratificat. Després de la ratificació queden reptes de gran abast com iniciar la transició energètica i construir una economia mundial no dependent dels combustibles fòssils, i fer-ho en un marc de consens polític només possible a través de la pau i l'estabilitat.

Un tema no menor que es va posar damunt la taula en el decurs de la jornada és el fet que l'aviació i la navegació hagin quedat fora de l'Acord de París. Això suposa un contrapunt a l'èxit de la cimera. Es tracta, segons Iñaki Gil, "d'una línia vermella que no es va voler trepitjar".

Cal tenir en compte que aquests dos sectors són responsables d'un 8% de les emissions mundials de gasos d'efecte hivernacle. Però també cal recordar la seva importància econòmica. Per citar només un exemple, la major part de les mercaderies mundials es mouen en vaixell. Aquest serà un gran tema de debat i de controvèrsia en els propers anys.

Etiquetes: [Món](#) (/etiquetes/mon)

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/reportatge/la-cop21-obre-una-nova-epoca-en-la-lluita-contra-el-canvi-climatic>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/reportatge/la-cop21-obre-una-nova-epoca-en-la-lluita-contra-el-canvi-climatic>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

<http://www.diba.cat>[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)[https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888)[http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost)[http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost)[\(rss.xml\)](#)